

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Feladv. szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztési Iroda:

Nagybecskerek.

Zápolya-utca 1-es szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleits Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor
Félévre ——— 12
Negyedévre ——— 6
Egy hóra ——— 2
— Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
azonkívül az összes hirdetői
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 161. szám.

Szombat, július 16.

Iskoláink mult évi beszámolója.

Nagybecskerek, július 16.

II.

A polgári iskola reformkérdése. — Szakoktatás.
— A polgári- és felső kereskedelmi iskola értesítői.

Az 1868. évi XXXVIII. t. c. egy új intézményt iktatott a magyar kulturális intézmények közé — a polgári iskolát. Tette pedig ezt Csengery Antal kezdeményezése folytán azzal a céllal, hogy általános, gyakorlati irányú műveltséget adjon azoknak, akik nem akarják tudományos főiskolában folytatni tanulmányukat, de azért a művelt középosztályhoz kívánják számíttatni. Csengery szavai szerint: „Ezek az iskolák fogják megteremteni hazánkban azt a művelt polgári középosztályt, mely más országokban az állam főerejét teszi”. Művelt kereskedők, iparosok, gazdák képzése volt a cél és ezt az elemi iskola 4. osztálya fölé állított, 6. osztályu polgári iskolával akarták az 1868. évi 38. t. c. nagynevű megalkotói elérni.

Egymásután keletkeztek szerte a hazában ezek az iskolák és hogy közszükségletet képeztek, mutatja az a tény, hogy a községek nem várták az állam segítségét, hanem saját erejükből állítottak föl polgári iskolákat és 1879-ben Csengery egyik beszédében már konstatálhatta, hogy a polgári iskolák tanulóinak a száma meghaladja a reáliskolák tanulóinak számát. Leginkább nemzetiségek lakta vidékeken sok esetben oly kisebb helyeken, ahol rajtuk kívül semmiféle más középfoku iskola nem létezik, keletkeztek egymásután az iskolák, ahol a nemzeti szellemnek, a magyar állameszmének, magyar kulturának valóságos centrumaivá váltak. Karánsebesen, Resicabányán a románok, Nagy-Röczén, Turócz-Szent-Mártonban, Alsó-Ku-

binban stb. a tótok, Brassóban, Késmárkon stb. a németek között terjesztői a polgári iskolák a magyar szónak és magyar érzésnek Nem egy helyen valóságos életveszéllyel járt az igazgatóra és tanárookra nézve a polgári iskola megszilárdítása.

1879-ben Trefort, akkori vallás- és közoktatásügyi miniszter, attól a törekvéstől áthatva, hogy a középfoku szakoktatást minél inkább fejlessze, szaktanfolyamokkal kötötte össze a polgári iskolákat. És, habár a polgári iskolák megteremtője, Csengery Antal óva intette ettől a kísérletezéstől, azt hangoztatva, hogy az általános és szakképzést ugyanazon iskola el nem végezheti, hanem a szakképzés akkor kezdődjék, mikor hozzá az általános képzés mint alap már meg van, az 1879-ben kiadott új tanterv megcsinálta a szaktanfolyamos polgári iskolákat. Voltak: ipartanműhelyvel, gazdasági szakoktatással és kereskedelmi szakoktatással kapcsolt polgári iskolák, a melyekben a polgári iskola IV. osztályába átlépő tanuló az ott felvett iparágat, az iskola IV., V. és VI. osztályokban kiszabott tantárgyak tanulása mellett, megtanulhatta. Trefort azt remélte, hogy a már nagy számmal fennálló polgári iskolákkal kapcsolatban fogja nagy arányokban megoldani a művelt iparosok, kereskedők és gazdászok képzésének kérdését. Szándéka volt fokozatosan minden polgári iskola mellé állítani valamiféle szaktanfolyamot.

A miniszteri büroban készült iskola azonban a gyakorlatban nem vált be. E felelős iskolák oly szerencsétlenül szervezettek, a szakképzés és általános képzés úgy összezavartatott, hogy két urnak szolgálva, egynek sem tehettek eléget becsületesen. A kikerült növedékek csak a leg-ritkább esetben jutottak iparosműhelybe, vagy ha el is mentek, újra kellett a

mesterséget tanulniok. Lassanként meg is szüntek ezen tanfolyamok, magukkal rántva az iskolák V. és VI. osztályait. E sikertelen kísérletekhez hozzá járult még az is, hogy az 1883. évi I. t. c., mely a tisztviselők minősítéséről szól, teljesen figyelmen kívül hagyta a polgári iskola felsőbb osztályait; továbbá az a teljesen megmagyarázhatatlan elbánás, hogy míg a hatosztályu reáliskola jogot adott az egyévi önkéntességre, a hatosztályu polgári iskola ezt a kedvezményt nem tudta megkapni, pedig ezzel az egy kedvezéssel meg lehetett volna menteni a 6. osztályu polgáriskolát, mivel nagyon sok ifju csak azért jár éveken át a középosztályu felsőbb osztályába, hogy megszerezze az egyévi önkéntességi jogot.

A polgári iskolai tanárok már régen látják iskolájuk helyzetét, amit Trefort óta minden miniszter is tarthatatlannak jelzett. Gyüleéseikben, irodalomban vitatkoznak a reform felől, készítenek tanterv és utasítási javaslatokat. Erős lökést adott a kérdésnek Wlassics Gyula mindenre kiterjedő figyelme, aki a reform ügyében a közoktatási tanácsot is megkérdezte már. Ezt az örökséget jelenlegi miniszterünk átvette, akinek tervei teljesen megegyeznek a polgáris olai tanárok terveivel. A miniszter saját szavai szerint: „Közoktatásunk szervezetének egyik legfőbb vitatott kérdését kétség kívül a polgári iskola képezi, melyre nézve az én egyéni véleményemet a következőkben kívánom összegezni: A mai polgári iskola fiukra nézve oly középfoku tanintézetnek alakulna át, amely hét, esetleg nyolc osztályban kiválóan gyakorlati irányu polgári képzést nyújtana és az egyéves ön-éntesi szolgálatra is képesítene. A negyedik osztályból különböző szakiskolákba, legfelsőbb osztályából azonban csakis bizonyos gazdasági és esetleg műszaki

A „TORONTÁL“ tárcája.

Paraszterkölc.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

I.

Samu gyerek végtelen szomorú hangon kérte a leányt:

— Julis, hát csakugyan nem akarsz az enyém lenni. Hiszen jobban szeretlek, mint édes anyámat, pedig azt csak szeretem. Igaz ugyan, hogy jóval gazdagabb vagy, mint én, de két karom bírja a munkát s bizok benne, hogy szerzek még annyit, hogy akár tejbe-vajba fűroszthatlek. A Gábor persze őt telkes gazdának a fia, de munkakerülő, léha, koresmás s hidd el, sohasem lennél boldog vele.

A leány nagy, barna szemű szikráztak s ingerülten vágott vissza:

— Én kendet nem szerettem soha s nem is tudnám szeretni. Hogy Gáborral mi dolgom van, ahhoz kendet semmi köze.

Sarkon fordult és eltűnt a kis kapun.

A legény bambán nézett a csinos, formás leány után. Szíve szorult, feje zugott, forgott vele a világ.

Elutasította tehát; pedig ha tudná az a gonosz leány, mennyire szereti őt.

A leányt már nem látta, de még mindig ott állott a kapu előtt.

Vége is nehéz sóhaj hagyta el keblét.

— Mi lesz belőlem, mi lesz szegény édes anyámmal?!

II.

Az idő eljárt. Julis Gáboré lett.

Szegény Samunak majdnem megszakadt a szíve.

Ugy látszott a leány boldog választottjával.

A férfi szorgalmasan járt a dologra, a koresmákat pedig kerülte.

A szép menyecske mindenféle dicsérte az urát. Csakhogy ez az állapot nem tartott sokáig.

A buzát eleséplétek, el is adták, volt új pénz, azt pedig len forgatni kell.

Gáborban feléledt régi szenvedélye. Igen gyakran megessett már, hogy a hajnal koresmában érte. Mulatott vadul — mint mondani szokás — és feleségét mindinkább elhanyagolta.

A menyecske több ízben kérte férjét:

— Miért jár kend olyan sűrűn a koresmába. megitélik kendet. Milyen szép volt életünk eddigéle, vagy talán már ream unt kend? Ne cselekedjék így!

A szép, reabeszélő szavak azonban siket fülekre találtak.

A folytonos dözölésnek meg lettek a követ-ményei. Apjival, feleségével gorbáskodott, adósságot pedig adósságra halmozott.

Apja amugy is beteges lévén, a fia élete feletti bubánat siettette halálát, nem sokára reá kikisérték a temetőbe.

Egy ideig azt lehetett vélni, hogy Gábor megembereli magát, apja halála mintha megfontoltta tenné.

De ez a viselkedése sem lett tartós, ismét beleesett régi bajába.

Egyik fertály földje a másik után uszott, ugy, hogy egy szép napon felesége így szólott hozzá:

— Hallja kend, saját vagyonát már elverte. Nem nyugodott, míg egyik darab földet a másik után el nem adogatta s árát meg nem itta. Most az én birtokocskámra kerülne a sor, de biz' abból nem eszik kend. Egy garast sem fog az enyémből elkölteni. Megértett kend?!

Igen ám, csakhogy férjem uram nem igen kérdegette az asszonyt, szabad-e adósságot csinálni az ő jussára.

Igy történt, hogy biz' végleg boldosbotra jutottak.

III.

Igen fájdalmas dolog, jóléteből nyomorúságba esni. Ilyenkor tanulja meg az ember — de az sem mindegyik — mennyire meg kell becsülni azt, a mije van.

Gábor is belátta, hogy a voltra a zsidó sem ad semmit, mit volt mit tennie, beállott az urasághoz kocsisnak.

Egy darabig ismét rendes életet folytatott. Bántotta, hogy a szép vagyonnak végére járt, azonban még sem szedte össze magát, alig hogy összegyűlt egy kis pénze, a legközelebbi alkalommal már megint ott lehetett látni valamelyik koresmában, amint halomra dönti az üvegeket az asztalon s huzat magának a cigánynyal.

A szép menyecske pedig folyton sirt... Történt, hogy Gábor gazdájától egy pénzes levelet kapott azzal a meghagyással, hogy azt a faluhoz közel eső városba a postára vigye.

Tudvalevő dolog, hogy az ivásnak könnyelműség, ennek meg gazság szokott a vége lenni.

Utközben Gáborral egyre incselkedett az ördög.

— Te, Gábor, pénzt viszel, sok pénzt, hogyan lenne, ha a boritékot feltépnéd, a pénzt meg zsebre vágád? S elmennél messze-messze, a hol senki sem találna meg. Feleséged majd csak megvigasztalódna valahogyan, hiszen nem bánkodnál te annyira utána!

Gábor habozott, homloka gyöngyözött. Soká tartott, míg reá szánta magát.

Megszökött.

IV.

Samu kezdetben azt hitte, belehal fájdalomába.

A munkában keresett és lelt vigaszt.

Barom módra dolgozott, de meg is volt a látszatja, kis vagyonát napról-napra szaporította.

irányu felsőbb iskolákba lehetne feljutni. Az így átalakítandó polgári iskola sok tekintetben a mai reáliskola helyére lépne, de feladata nem a felsőbb oktatásra való előképzés, hanem inkább a művelt polgári osztály kiegészítése, a különböző gazdasági szakpályák erőinek szolgálatára volna.

A Trefort miniszter által, a polgári iskolákhoz kapcsolt szaktanfolyamok közül egyedül a kereskedelmi szaktanfolyamok bizonyultak életképeseknek. Ezek mindjárt kezdetben a polgári iskolák 4. osztályához 3 évfolyamosnak szervezkedtek. És ez mentette meg őket attól, hogy az ipartanműhely sorsára nem jutottak. Hét éves tanfolyam lévén, megtudta magának mindazon kvalifikációs előnyöket szerezni, melyeket a hatosztályos polgári iskolától megtagadtak. És különösen az, hogy az egy éves önkéntességi jogot is megadja és pedig egy évvel korábban, mint a másik két középiskola, igen népszerűvé tette az iskolát, úgy, hogy rövid pár év alatt számuk 37-re szaporodott föl hazánkban. Ezek az iskolák veték át azután a polgári iskola tulajdonképpeni feladatát, mert ezek nem szakiskolák, bennük az általános képzés dominál, mely a szakoktatás rovására érvényesül, a két irány itt össze van kapcsolva és így egyik sem fejlődhetik.

A kereskedelmi iskolák egyik szak tekintélyének szavai szerint: „ma a kereskedelmi iskola szakoktatással megoldott, helyesebben megrontott polgári iskola, ennek szerepét veszi át, helyét foglalja el.”

A milleniumi tanügyi kongresszusnak kereskedelmi iskolai szakosztálya már erősen érezte a kereskedelmi iskolák hibáit, melyek közül a legényegesebbek, hogy az általános képzés a szakképzés rovására megy, hogy a kétféle célnak eleget tessen az iskola, óriási a tanulók túlterhelése, hogy a növendékek nagyobb része azért jön, hogy hamarabb és könnyebben jusson az egyévi önkéntesség kedvezményéhez; hogy a 37 felsőkereskedelmi iskola tulsok; hogy az iskola nagyon messze áll a gyakorlati élettől, hivatalkokat képez, nem pedig gyakorlati kereskedőket stb. Annyi bizonyos — és ez elég szomorú — hogy ma egyedül a tanonciskola az, melyből a jövő kereskedő főnökök kikerülnek,

Édesanyja többször mondogatta:

— Te gyerek, halálra busulod magad az után a lány után. Miért nem vidulsz fel, hiszen kármelyik első leány büszke lenne veled. Nezd, már szép kis vagyont szereztél össze, én ma-holnap behunom szememet, ki fog reád főzni, mosni, takarítani, a házi teendőket ki fogja el látni? Tedd félre bánatodat, találj te még hozzád illő leányt.

— Hagyja el, édes anyám — szokta volt ilyenkor mondani — nem bírom feledni azt a leányt. Különösen most, hogy látom, milyen keserves helyzetbe jutott. Megjósoltam neki, tudtam, hogy ez lesz a vége.

Éppen ilyenforma beszélgetést folytattak, amikor szobájukba belépett a minden híreket tudó Erzsó néni.

— Hallottátok-e már az ujságot, az a híres Sajtos Gabor megszökött egy pénzes levéllel; jaj, igen sok pénz volt benne. Azt a szegény asszonyt pedig magára hagyta.

— Oh, Istenem, mennyire megromlott az az ember. De ilyen szegény!

Samu szó nélkül tavozott a szobából.

V.

... Hogy történt, hogy nem, elég az hozzá — sok csoda esik a világon — a lopott pénz megtértült, Samu gyerek pedig, de a szép menyecske is a faluból nyomtalanul eltűntek...

D. Bodó Mátvás.

a felsőkereskedelmi iskola csak ezeknek alkalmazottjait képezi.

Mindezeket tekintetbe véve, a reform irányát a következőkben tüzték ki:

„Az országnak fölös számu kereskedelmi iskoláiból azok, melyek alkalmas kereskedelmi gócpontokon vannak, a fejlődésnek föltételeivel kellően biztosítva, tisztán és egyedül a kereskedelmi pályára készítsék elő növendékeiket: a valás- és közoktatásügyi miniszterium reszortjából a kereskedelmiügyi miniszterium reszortjába tétessenek át, a többiek pedig a vallás- és közoktatásügyi miniszter legjobb belátása szerint alakítsa át más irányu intézetekké.”

Ezek szerint a mai kapcsolatos polgári- és felső kereskedelmi iskolák legnagyobb része átalakulna általános képző hét osztályu polgári iskolává, a többi kereskedelmi iskola pedig átalakulna tiszta kereskedelmi szakiskolává és így mindkettő visszaadva eredeti hivatásának, fejlődhetnek és kifejthetné áldásos működését Berzeviczy miniszter szavai szerint a legnagyobb akadályok már el vannak háritva és így valószínű, hogy e valóban nagyon kívánatos reform megvalósítása már csak rövid idő kérdése

*

Városunkban levő kapcsolatos állami polgári- és felső kereskedelmi iskola értesítőt Knyaskó Lajos igazgató szerkesztette a töle megszokott körültekintéssel és alapossgal. A polgári iskoláról szóló értesítőt Török Ferenc tanárnak Knyaskó Lajos tanári működésének 25 éves évfordulója alkalmából írt szép, hangzatos cikke nyitja meg, melyben az érdeműs igazgató negyedszázados iskolai munkásságát méltatja, valamint leírja annak a lelkes ünnepségnak a lefolyását, melylyel az igazgató tanártársai, barátai és volt tanítványai az év folyamán, jubileuma alkalmából megtisztelték. A kereskedelmi iskolai értesítőt Gróf Vilmos „A kereskedelmi iskola és a társadalom” című nagyon érdekes és igen aktuális értekezése nyitja meg. A 38 felső kereskedelmi iskolát tulsoknak tartja, kereskedelmünk jelenlegi és a közel jövőben várható fejlettségéhez mérten. Nagy kereskedelmünk csak csirájában van még és nem is reméli, hogy a mai kereskedelmi iskolából kikerülő ifjak azt megteremtsek. Az iskola jelen szervezetében egyáltalán nem gyakorlati és a tanulók sem olyanok, hogy képesek legyenek az uttörés óriási nehézségeivel megküzdni, „a tanulók nagyobb része nem akar egyebet, minthogy mentő előbb és minél kisebb anyagi áldozatok árán egy éves önkéntességhez, na meg egy kis hivatalocsához is jussanak, ha masutt nem, jó lesz az üzleti irodában is.”

Majd áttér arra a veszedelmes magyar társadalmi betegségre, hogy a szülők, különösen a jobb módu szülők, tekintélyesebb kereskedők stb., mennyire fáznak attól, hogy kereskedőket, iparosokat neveljenek fiaikból. Bizony ezek mind arany igazságok és kívánatos volna, hogy minél többen olvassák el és okuljanak is belőle.

A tanulók száma volt a polgári iskolában 214, ebből kimaradt 24 és így év végén osztályoztatott 190. Vallásra nézve: róm. kath. 123, gör. kel. 35, izr. 32, ág. év. 13 és ev. ref. 11. Illetőségre nézve volt 157 helybeli, 53 torontalmegyei vidéki és 4 más megyeheli tanuló. Az előmenetel szerint volt 7 kitünő, 10 jeles, 41 jó, 80 elégséges és 52 elégtelen. A kitünő tanulók az első osztályban: Kolos Mihály, Pón Izsó, Rosenzweig János; a II. osztályban: Bankóczy János, Davidovits Zsigmond, Rosenzweig Antal; a IV. osztályban: Ágerer Sándor.

Az 52 (27 3/10%), elégtelen közül 28 (14 8/10%) javító vizsgát tehet, míg 24 (12 5/10%) az osztályt ismételni tartozik.

Az igazgató jelentéseiben elpanaszolja, hogy az annyira óhajtott és rég huzódó reform még mindig késik. Az iskola a közügyesség fejlesztésére is súlyt helyezett és ezért Söjkd-kézügyesítő tanfolyamot tartott fenn, melynek ügyes vezetője Szalaváry Edé rajztanár buzgóságát dicséri. Ezenkívül volt zenei tanfolyam is.

A tandíj fizetés alól 50 tanuló mentettetett föl, az elégedett tandíjak összege 320 korona.

Igen jelentékenyen támogatásban részesítette a szegénysorsu tanulókat a deáksegélyző egyesület, amely ruha, tankönyv és taneszköz címén 531 kor. 77 fillért fordított a tanulók segélyezésére. Az egyesület készpénzvagyona 1337 05 korona. Iskolai ünnepély volt összesen 10.

A tanulók száma a kereskedelmi iskolában volt 91, kimaradt 7, maradt az év végén 84. Ebből: 44 róm. kath., 29 izr., 9 gör. kel., 5 ág. ev., 4 ev. ref. Illetőség szerint 39 helybeli, 38 torontalmegyei vidéki, 14 más megyei. Az előmenetel szerint jeles nem volt, jó 10 (12%), elégséges 39 (48%), elégtelen 33 (40%), ebből 24 (29%) javító vizsgát tehet és 9 (11%) az osztályt ismételni tartozik.

A felső osztály 23 tanulója közül az osztályvizsgán elbukott 8, érettségi vizsgára bocsáttatott 15, kik közül jelesen egy sem, 3 jól, 12 pedig egyszerűen megfelelt.

Az igazgató jelentésében közli Wlassics Gyula miniszternek levelét, melyet a miniszteri székéből való távozása alkalmából a tantestületekhez intézett. Pár meleg szóval megemlékezik Gróf Vilmos tanárnak mult tanévben betöltött 25 évi tanári szolgálatáról.

Megemlékezik azokról a nehézségekről, melyekkel a szervezettől és a tanuló többségének alacsony színvonalon álló képességéből, gyarló, folyton csökkenő munkabírásából, meg nem felelő szorgalmából kifolyólag az iskolának küzdenie kellett.

A tanulóknak volt heti 32—34 rendes tanórájuk, ezenkívül még voltak egyes tanfolyamok, így vegytani- és áruismereti gyakorló, gyorsírási tanfolyam, mely a jövő tanévől kezdve kötelező tantárgynak van tervezve, ezenkívül voltak iskolai vita előadások és versenyek, továbbá jövőre intézkedés történt egy gabonakereskedelmi kurzus szervezésére. Bizony, mind igen dicséretes, szép dolog annál is inkább, miután az intézet szakszerűségének emelésére irányulnak, csak azt nem értjük, honnan vegyen a tanuló minderre fizikai időt, ha hozzávesszük, hogy a kereskedelmi szaktárgyak tanulása (könyvtétel, levelezés, számtan) sok házi írásbeli munkával is jár. A gyenge eredményt tán inkább a szervezet gyarlóságából, a túlterheléséből folyik.

Tíz éves tandíjmentességben részesült 15 tanuló 575 korona értékben. A deáksegélyző egyesület 40 tanuló részére pénz- és tankönyvsegélyben. Kiadtak erre a célra 281 korona 69 fillért. Az egyesület vagyona 1548 kor. 54 fill. Ösztöndíjat kapott 6 tanuló 840 kor. értékben.

Felügyelet, tanári kar, feildolgozott tanítási anyag, óratervek, évi jelentések, szervezeti, rendtartási, fegyelmi szabályok stb. egészítik ki a mintaszerűen szerkesztett értesítőket. Sz. A.

Pap Géza beszámolója. Pap Géza, a béga-szentgyörgyi választókerület orsz. képviselője, hétfőn beszámoló beszédet tart a kerülethez tartozó Kis- és Nagytorák községekben. A népszerű képviselő fogadtatására nagyban készülnek a választók.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A fürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— **Tanügyi kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Barbes Lázár okleveles tanítót a torontál-almási állami elemi népiskolához rendes tanítónak kinevezte.

— **Megerősített alapszabályok.** A m. kir. belügyminiszter a szerbpadéi népolvasókör alapszabályait láttaozta és jóváhagyta.

— **Az utlevéikényszer megszüntetése.** Zimonyba csütörtökön érkezett le gr. Tisza István leirata, mely a zimonyi kereskedők abbéli kérelmét, hogy a Szerbiával fennálló utlevéikényszer megszüntessék, elutasította. A leirat utal arra, hogy magyar részről semmi ok sem forog fenn a régi állapot megváltoztatására. Az ottani hatósági körökben nagy megnyugvást keltett a belügyminiszter leirata, mert az utlevéikény-

A tavaszi és nyári idényre selyemkelme, bársony, csipke- és szalag-szükségleteit vásárolja

(10—14.14)

SZENÁSY, HOFFMANN és Tsa
selyemáruházában

Budapest, IV., Bécsi-utca 4. szám.

A legnagyobb választék mindenféle selyemáruházban. Az idény összes újdonságai folyton rak-táron vannak. Szabott árak, tul-követelés kizárva.

Mintak vidékre kívánatra bérmetve küldetnek.

szer megszüntetésével a leánykereskedés, mely legutóbbi időben mégis alábbszállott, ismét lendületet vehetett volna.

— **Jegyzőválasztás Melencén.** Mint lapunknak jelentik, ma volt Melencén a jegyzőválasztás nagy érdeklődés mellett. Megválasztották jegyzőnek Jankovics Szilárd révaujfalui jegyzőt 40 szavazattal, első segédjegyzővé pedig egyhangúlag Bodnár János eddigi helyettes segédjegyzőt.

— **Halálozás.** Dömötör Dezsőt, Torontál-vármegye árvászeki ülnökét súlyos gyász érte. Mint ugyanis részvételt értesülünk, édesatyja nemes Dömötör Imre földbirtokos 74 éves korában Kecskeméten meghalt. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki: Alólirottak a fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a forrón szerető édesapa, illetve após és sógor nemes Dömötör Imre földbirtokos folyó évi július hó 14-én délután 1 órakor, életének 74-ik évében, rövid szenvedés után az Úrnak elhunyt. A boldogult hült tetemei folyó évi július hó 16-án, délelőtt 1/11 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint, a VII-ik tized, Lovarda-utca 56. szám alatti gyászházban, a Szentháromság temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent miseáldozat pedig folyó hó 16-án reggeli 9 órakor fog a róm. kath. anyatemplomban az egék Úrnak bemutatni. Kecskemét, 1904. évi július hó 14-én. Áldás és béke poraira! Dömötör Zoltán kir. albiró, Dömötör Dezső megyei árvászeki ülnök, mint gyermekei. Dömötör Dezsőné Erdős Margit, mint menyje. Sinkovich Mihály, sógora.

— **A vasárnapi munkaszünet módosítása.** Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről tudvalevőleg 1891-ben hoztak törvényt nálunk. Ez idő óta különböző oldalról számos kívánság merült föl a törvény módosítására. Egyfelől a munkások és a munkaadók, másfelől a fogyasztó közönség köréből merültek föl gyakran egymással ellenétes óhajok, amelyeket a kereskedelmi miniszteriumnak kell, majd a közérdek szempontjából összeegyeztetni. Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter a kérdés alapos megvilágítására most igen érdekes és értékes munkát bocsátott közre melynek címe: „Anyaggyűjtemény a vasárnapi munkaszüneti szabályok módosításához.” Mindenekelőtt ismerteti a 281 lapra terjedő munka a törvény életbeléptetésére eddig kiadott rendeleteket; felöleli az e kérdésre vonatkozó teljes hazai joganyagot; aztán ismerteti a törvény módosítása érdekében kifejezett különböző kívánságokat s végül a kérdésre vonatkozó külföldi anyagot közli, összehasonlító táblázatokat nyújt a Magyarországon, Ausztriában és Németországban érvényben levő vasárnapi munkaszüneti rendelkezésekről s a többi európai állam munkaszüneti törvényeit ismerteti.

— **Az uszodában.** Nem nyüzsgő akkora sokadalom télen a báltermek tükörsima parkettjén, mint most, a kánikulai hetek alatt az uszodákban, — pedig itt nincsenek együtt az urak és a hölgyek. Korán reggeltől esti harangszóig olyan élénk a becskerekai uszodánál a Béga víztükré, mint akár a csemulpoi öböl. És ez a hasonlat annyival inkább nem sért, mivel a fürdőző közönség fiatalabb elemei, a virgona diákok most orosz-japán tengeri ütközeteket vívnek a vízben. Egyesek a torpedók, mások a cirkálók, a legügyesebbek pedig a tenger alatt járó hajók szerepére vállalkoznak. Így folyik a testező játék napról-napra, a meddig a vakáció tart. Mihelyt vége a nyári szünetnek, a feccék is készülődnek majd és sóhajva kívánják vissza a kánikulát.

— **Égő aratók.** Nagy szerencsétlenség történt tegnap, mint lapunknak írják, a szomszéd Sándorfalva község határában. Molnár István jegyző földjén ugyanis egy elhajított gyufaszálatól lángra lobbant a termés. Az aratók, hogy elfojtsák a tüzet, ráfeküdtek az égő buzakeresztekre. A mentés azonban rosszul sikerült, mert három arató ruhája meggyuladt s csak nehezen bírták őket az elégtől megmenteni. Hajuk, bajszuk teljesen leégett, arcuk csupa seb és egyébként is súlyos sérüléseket szenvedtek. Több arató a kezén sérült meg többé-kevésbé veszélyesen. A tüzet végre is sikerült elfojtani, de akkorra már mintegy 30 kereszt buza a lángok martaléka lett.

— **Gyorsvonat korábbi indulása a budapesti keleti pályaudvarról.** A Máv. igazgatóságának közlése szerint a Budapest keleti pályaudvarról Aradon át Predealra jelenleg délután 2 óra 15 perccel induló gyorsvonat folyó évi július hó 20-tól kezdve Budapest keleti pályaudvarról 15 perccel korábban, vagyis már délután 2 órakor fog indulni.

— **Erdőégés.** Mint Lippáról jelentik, szerdán a déli órákban kigyuladt a Lippától három és fél kilométernyire fekvő husz éves fenyőerdő, melyből körülbelül négy hold teljesen elpusztult.

A lángok 3—4 méternyi magasságban csaptak fel. A lippai tűzoltóság csak délután 5 órakor vonult ki s így nehezen sikerült a tüznek továbbterjedését megakadályozni. A kár jelentékeny. A tűz keletkezésének oka eddig kizárható nem volt, de valószínű, hogy gyújtogatásból támadt.

— **A rossz termés miatt a halálba.** Román-Szent-Mihályról jelentik, hogy ott tegnap éjjel Mikó János 80 éves jómódu gazda saját kertjében egy fára felakasztotta magát és mire ráakadtak, halott volt. Tettét állítólag amiatti féltelmében követte el, hogy az előreláthatólag rossz termés által tönkrel jut.

— **Legkötönyebb, legkellemesebb, legolcsóbb** pipereszappan a Kolozsvárt készülő Heinrich-féle Szent László fertőtlenítő pipereszappan. Egyedüli, tényleg desinficiált toillette-szappan. Egyedüli gyártója a szabadalmazott ásvány-, higién- és irodai szappannak, melyek a kézzől mindennemű zsírt, olajat, vagy festéket azonnal eltávolítanak hideg vízben is. Kapható: Kellner József, Basch Ernő gyógyszerárban, Melkühn Dezső droguáriájában, Petz Antal, Perger Rezső, Wéhner György és Weiterschan Jakab urak üzletében.

— **Boszu a becsületért.** Néhány hónappal ezelőtt Wusku Titus murányi lakost lopás miatt letartoztatták és kevéssel ezután elítélték három havi tegyházra. Wusku fogházbüntetésének leülése után egyik este hazaérkezett és Gyura Józsefet ott találta a feleségénél. A megcsalt férj nem sokat teketóriázva, vetélytársára vetette magát és megölte. Így történt aztán, hogy alig érkezett haza, ismét letartoztatták.

— **Árverés a vasutnál.** A magyar államvasutak igazgatósága közhírré teszi, hogy a vasuti kocsiiban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak ugymint: bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérművek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt államásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Arad állomáson 1904. július 20-án d. u. 2 órakor. Szeged állomáson 1904. július 21-én d. u. 2 órakor. Debrecen állomáson 1904. július 26-án d. u. 2 órakor.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskerekai anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Degrel Mihály, rk. posta- és távirati segédhivatalnok és özv. Wittmann Józsefné, szül. Steckhardt Teréz, rk. — Titze Lajos, rk. pék és Wiesner Zsuzsanna rk. — Parmantye Mátyás, rk. eszmadia és Haveria Gizella rk.

Születések: Petrovics Mihály, gk. borbély, leánya. — Jera Sándor, rk. földmives, fia. — Tapai István, rk. földmives, fia. — Német Miklós, rk. hajóács, leánya. — Petrov Uros, gk. földmives, fia. — Kovács Tanács Sándor, rk. kosárfonó, leánya. — Grunecics Ignác, gk. szűcs, fia. — Szanner Mihály, rk. földmives, fia. — Csábi Mátyás, rk. földmives, leánya. — Nagy József, rk. géplakatos, leánya. — Frits Mária, rk. eseléd, leánya. — Gyukics Mikos, gk. napszámos, fia. — Pivarszki Vazul, gk. földmives, leánya. — Gardinovacski Milán, gk. földmives, fia. — Szendity Lázár, gk. városi rendőr, leánya. — Tabacszi Dusan, gk. földmives, fia. — Nedelkovic Miklós, gk. cipész, fia.

Halálozások: Tapai Anna, rk. 15 hónapos, bérlhurut. — Csikós Gizella, rk. 15 éves, tüdővész. — Brankov Szdravko, gk. 4 éves, bérlhurut. — Koszovatz Vojin, gk. 17 napos, görcsök. — Léway Anna, rk. 9 napos, görcsök. — Tyurcsin Olga, gk. 21 hónapos, tüdőlob. — Iliszin Gergely, gk. 60 éves napszámos, idült szeszmergezés. — Gróf Sándor, izr. 13 éves, gyomorhurut. — Schnur Erzsébet, rk. 3 hónapos, görcsök. — Sztójakov József, gk. 54 éves napszámos, heveny bérlhurut. — Pivarszki Emilia, gk. 1 napos, életgyenge. — Graur Momir, gk. 41 éves földmives, tüdővész. — Belicska Ernő, ág. ev. 33 éves váltóőr, billentyűk elégtelensége. — Bacsulov Dusan, gk. 64 éves napszámos, idült veselob. — Petrovacski Mihály, gk. 74 éves napszámos, billentyűk elégtelensége. — Matein István, gk. 75 éves napszámos, veselob. — Özv. Dujakovics Györgyné, szül. Pecsnovics Szultana, gk. 89 éves, aggkór. — Szmlarov Vitályosné, szül. Postin Krana, gk. 80 éves, aggkór. — Csókán István, rk. 7 hónapos, bérlhurut. — Petrov Veszelin, gk. 7 napos, görcsök.

— **A utipodgyász elszállítás a lakásról.** A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a magy. kir. államvasutak központi menetjegyirodája (Budapest, V., Vigadó-ter 1. sz.) a vasuton feladandó utipodgyászt először, írásban vagy telefon utján való bejelentésre a székesfőváros IV—IX. kerületeiben fekvő lakásokon átveszi és azt megállapított szállítási díjak beszedése mellett saját hivatalos helyiségében vasuti podgyásként felveszi, az illető budapesti pályaudvarra kiszállítja s a kívánt vonathoz átadja. A bejelentésnek a központi menetjegyirodában a szándékolt utazást megelőző napon kell történnie. Az átadott podgyászra vonatkozó hivatalos vevényt és a szükséges vasuti menetjegyet a menetjegyiroda hivatalos

helyiségében szolgáltatja ki, vagy kívánatra 40 fillér díjért a lakásra is elküldi. Az említett menetjegyirodában, melynek helyiségeiben egy idegen forgalmi iroda, olvasóterem, etnografiai és házi iparbazar, továbbá fürdők számára egy tudakozó iroda létezik, a szükséges összes különféle menetjegyek, még pedig a tervezett utazás megkezdése előtt már néhány nappal előbb is megválthatók és ugyanoit bármely utazási ügyben szóval vagy írásban díjmentes felvilágosítás nyerhető.

Ne vegyen más paprikát, mint Pálfy-félet. Bármely üzletben kapható.

TÖRVÉNYSZÉK.

Megátkozott törvényszék.

— július 16.

Izgalmas jelenet történt ma délelőtt a nagybecskerekai kir. törvényszék tárgyalótermében. Egy asszony ugyanis, a kinek az urát a törvényszék lopás miatt 1 évi börtönrre ítélte, az ítélet-hirdetés után berontott a tárgyalóterembe és rettenetes átkokkal sújtotta a törvényszéket s a bírakat, úgy, hogy ha ennek a fele is megvalósulna, elég volna a derék bírának az örök kárhozatra.

Az izgalmas jelenetről tudósítónk a következőket jelenti:

Kolumpár Gyula zombori illetőségű vándor bűvész ez év május havában Módoson járt, ahol bűvészeti előadásokat akart tartani, amde a hatóság nem adta meg neki az erre vonatkozó szükséges engedélyt. Kolumpár, akinek okvetlenül pénzre volt szüksége, ennek következtében úgy segített magát, hogy házról-házra kéregetni járt. A többek között betért Kiss Olivérné házába is, ahol azonban éppen akkor senkisé volt a közéletben. Kolumpár ezt arra használta fel, hogy észrevétlenül behatolt a hálószobába, ahonnan egy 220 koronát érő arany női órát láncostól együtt ellopott s a zsákmánnyal kisurrant a házból.

Kissné egy ideig mindenfelé kereste az eltűnt órát s mivel sehál nem találta, feijelentette az esetet a községvezetésnek, ahol nyomban meg is tették a szükséges intézkedéseket. E közben Kolumpár Zomborba utazott, ahol a lopott órát 70 koronáért elzálogosította. A rendőrségnek azonban felütlnt ez s mivel gyanították, hogy Kolumpár nem becsületes uton jutott az óra birtokába, vallatásra fogták. Kolumpár végül esküdözött, hogy ő az elzálogosított órát Új-verbáson egy utazótól vette, de a rendőrség, a melylyel már azelőtt is többször baja volt, nem adott hitelt szavának, hanem mikor kitűdött, hogy az óra Kissnének a tulajdona, Kolumpárt Nagybecskerekre kísérték s itt a kir. ügyészség vette pártfogás alá.

Ma került a nagybecskerekai törvényszék előtt tárgyalásra a tolvaj bűvész ügye Junga Aladar törvényszéki bíró elnöklésével.

Kolumpár ez alkalommal is égre-földre esküdözött, hogy az órát becsületes uton vásárolta, csak hogy a végén már oly ellentmondásokba keveredett, hogy kétségtelennek látszott, hogy tényleg ő lopta el Kissnéől az órát.

A törvényszék nem is habozott sokat s a bizonyítékok alapján a jeles bűvészt lopás büntette miatt egy évi börtönrre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte, dr. Boross Dezső kir. ügyész indítványára pedig a vizsgálati fogság fenntartását is elrendelte. A vádlott természetesen felebbzést adott be az ítélet ellen.

Alig fejezték be az ítélethirdetést, mire olyan jelenet következett, amelyet még alig tapasztaltak a legöregebb bírák is. Az ítéletkihirdetés után ugyanis odarontott a bírói szék elé a vádlott felesége, maga után vonszolva két kis gyermekét s megállván a bírák előtt, rettenetes átkozódásba tört ki:

— Ti nem vagytok bírák! hóhérok vagytok! véretek vagytok! Ártatlan emberek vérebe fűdöttök! Ne legyen nyugalmatok se égben, se földön! Legyetek átkozottak!

A bíróság elnöke rászólt az átkozódó asszonynya s figyelmeztette a következményekre, melylyel viselkedése jár, sőt elzárással is fenyegette, de az asszony, mellette a két síró gyermekkel tovább is kiabált:

— Nem bánom, csukjatok le, legalább az urammal együtt leszek.

Még kiabált és átkozódott volna tovább, de végtére is a bíróság eltávolította az asszonyt a teremből.

Kolumpárné most künn az utcán folytatta átkozódásait s kiabálására nagy tömeg gyűlt össze a törvényszék előtt. Így ment át a férje után az ügyészségre, a hol nagynehezen sikerült őt elhallgattatni.

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háború.

Port-Arthur ostroma.

Budapest, július 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egybehangzó táviratok jelentik, hogy Port-Arthur ostroma nap-nap után elkeseredett erővel folyik. A japánok minden oldalról körülvették a várat s folytonos rohamot intéznek ellene. A tengerről a japán hadihajók egyre bombázzák az erődöt, melynek tengerfelőli részét ugyszólván félig már rommá lötték. Hir szerint tegnap Port Arthur parancsnoka alkudozásba bocsátkozott az ostromló sereg fővezérével.

Nagy csata a Motien-szorosnál.

Budapest, július 16. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Londonból jelentik, a Motien-szorosnál nagy csata folyik. Állítólag Kuropatkin hadosztálya áll harcban Kuroki hadosztályával. A csatáról bővebb részletek nem érkeztek.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése július 16-án.
Távirati tudósítás.

Budapest, július 16.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, amelyen folytatták a civilis felemeléséről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Ma először Veres József beszél a javaslat ellen.

Utána Polónyi Géza szólal fel s polemizál Daniel Ernő báróval. Azt mondja, hogy a Ház arisztokrata tagjai állandóan távol vannak a javaslat tárgyalásától, ami arra vall, hogy nem rokonszenveznek a felemeléssel. Egyre-másra kéri a szabadságot, pedig nekik kellene támogatni a javaslatot. Vitatja Polónyi, hogy a királynak nincs szüksége a civilista emelésére, mert öreg és szerényen él.

Polónyi beszéde közben szünetet kért, amely után ismét folytatta beszédét.

Polónyi után Endrey Gyula beszélt a javaslat ellen.

Frigyes főherceg Baranyában.

Budapest, július 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Pécsről jelentik, Frigyes főherceg kisebb kísérettel bélyei birtokán időzött, ahol őzbakokra vadászott. A főherceg vasárnap Trencsénben meggy, ahol részt vesz egy jótékony ünnepségen, melynek felesége, Izabella főhercegnő a védnöke.

A kalocsai érsek állapota.

Budapest, július 16. (A „Torontál” ered. táv.) A budai palotájában fekvő Császka György kalocsai érsek állapota ma ismét rosszabbra fordult. Az orvosok állapotát aggasztónak mondják.

Krüger halála.

Budapest, július 16. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Bernből táviratozzák, a berni angol követség útján Krüger hozzátartozói megkérték az angol kormányt engedje meg, hogy Krüger holttestét Transvaalba szállítsák és Pretoriában temethessék el. Az angol kormány választ holnapra várják. Krüger holttestét egyelőre bebalzsamozva a clarensi halottsházban ravatalozták fel.

Összeesküvés az osztrákok ellen.

Budapest, július 16 (A „Torontál” eredeti távirata) Triesztből táviratozzák: Az itteni rendőrség névtelen feljelentésre házkutatást tartott a „Societa gymnastica” nevű társaság épületében. Az öltöző szoba padlóját feltépve, ez alatt két Orsini-bombát találtak teljesen felszerelve a merénylőkre. Találtak ezenkívül egy ládát tele löporral. A ládára halálfej volt rajzolva „Halálos veszedelem” felírással. A rendőrség megállapította, hogy a trieszti olaszok összeesküvést szöttek az itteni németek, vagyis az osztrákok ellen. A Societa elnökét,

titkárát és szolgáját letartóztatták. Késő éjjel más helyeken is házkutatást tartott a rendőrség s még öt embert letartóztatott, köztük egy városi tanácsost is.

Családi dráma.

Budapest, július 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párából jelentik, a csehországi Rokicanban Hajek Stefánia, egy ottani korcsmáros 22 éves felesége tegnap konyhakkal elvágta 11 hónapos leányának a torkát, azután pedig magát. A kis leány meghalt, az asszony sebe pedig életveszélyes. Tettét boldogtalan családi élete miatt való elkesedésében követte el.

Budapesti gabonátözsde.

Budapest, 1904. július 16.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	50 kilogr. ára		Kilós	50 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki uj	75	9.05	9.25	80	9.55	9.70
Pestvidéki uj	75	8.95	9.20	80	9.40	9.55
Bánsági uj	75	8.90	9.10	80	9.25	9.40
Bácskai uj	75	9.05	9.25	80	0.—	0.—
Rozs elsőrendű					6.40	6.50
„ másodrendű					6.35	6.40
Árpa takarmány					6.25	6.50
„ égetni való					6.—	6.25
„ sörfőzésre való					0.—	0.—
Zab					6.40	6.55
Tengeri bánsági					—	—
„ másnemű					5.45	5.55
Répa káposzta					10.—	10.25
„ bánsági					—	—
Köles					0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, július 16. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az á ak kisebb-nagyobb mértékben emelkedtek. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	9 20 — —
Buza (áprilisra 1905.)	9.48 — —
Tengeri (augusztus)	6 00 — —
Zab (októberre)	6 67 — —

Nyiltér.*)

szarad és helytelen

Sarg-féle Szappan
Glycerin.
a bőrt fehérre
és gyöngéde teszi.
Mindenütt kapható.

Sarg-féle Glycerin-szappan
ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél a leggyöngébb korban a legkitűnőbb tisztító-szernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár, Schauta, Frühwald, Breus Károly és Gusztáv, Schandlbauer stb. által a legjobb eredménnyel használják.

(96—4224)

Az egyedüli, tanárok és orvosoktól kipróbált és ajánlott sárvédelem, fogtisztító-szer a Dr. I. G. Popp, cs. és kir. udvari fogorvos, Bécs, XIII/6. által készített valódi.

Anatherin

Csak fenti két arannyomással s céggel ellátott üvegekben eredeti. Üvege K. 280, 2— és 1—.
„Anatherin” száj- és fogvizet már évek hosszú során keresztül használom s félek, ha esetleg elfogyás esetén fogfájásban kellene szenvednem, avagy fogaimat is elveszíthetném. Szájvize fogaimat friss és ép állapotban tartja. A Spitalok, nagybirtokok.
Anatherin-fogoreme, az ártalmas szappan nélkül, nagyon kellemes, a fogakat alaposan tisztítja, vakító fehérre teszi s épségben tartja. Ára 60 fillér.
Kapható minden gyógyszerárban s jobb üzletben.
Főiskár: Nagybecskereken Melkuhn Dezső drogueriájában. 346a—12.7

* Az e rovat alatt közölték nem vállal felelősséget a szerk.

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1904. évi július hó 8-tól 1904. évi július hó 14-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltás történt:
Dajkov Györgyné Julka tulajdonát képező 3 hold 1588 négyzetögl szőlőt megvette Sóka I. 2295 koronáért.
Nagybecskerek város tulajdonát képező 18 hold 452 négyzetögl szőlőt megvette Ifj. Weiterschan Jakab, János, Éva és Magdolna 15630 koronáért.
Reitenbach János és társai tulajdonát képező 105 öi. sz. házat megvette Weiterschan Matyás és Éva 2200 koronáért.
Gospodinaeski Zsiva tulajdonát képező 1 hold szőlőt megvette Sóka I. József 650 koronáért.
Gospodinaeski Gyóka tulajdonát képező 1 hold szántót megvette Bognár Mihály és Ilona 710 koronáért.
Grünbaum Paulina tulajdonát képező 506. és 2575. öi. sz. házak felét elajándékozta Grünbaum Arnold és Frigyesnek.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1904. május hó 1-étől.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra
Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról este: 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Zsombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovárra: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 53 p.; délután 5 óra 19 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

203.480/964. szám.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak hivatalnokai, altisztei és szolgálai nyújtóintézetének tulajdonát képező az Andrássy-ut 88. sz. alatt fekvő ház földszintén szükségessé váló átalakítási munkákat biztosítani kívánván, azok elvállalására nyilvános pályázat hirdetetik.

Felhívtnak a munkákra pályázni óhajtok, hogy lepecsételt, sajátkezűleg aláírt ajánlatukat f. évi július hó 20. azaz huszadik napjának déli 12 óráig a m. kir. államvasutak igazgatóságánál (Andrássy ut 73. Alc. ügyoszt.) benyújtsák, a hol azok ugyan e napon nyilvánosan fel fognak bontatni.

A munkák végrehajtásához kötött feltételeket tartalmazó ajánlati minta, valamint a költség-számítás a rendes hivatalos órákban reggeli 8 órától d. u. 2 óráig ugyanott megkapható.

Az egy korona bélyeggel ellátandó ajánlat, melyhez az ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátott és sajátkezűleg aláírt költség-számítás is csatolandó, következő felirással nyújtandó be: „Ajánlat az Andrássy-ut 88. sz. ház földszintén létesítendő átalakítási munkákra.”

A 150 kor., azaz százötven koronával megálapított bánatpénz legkésőbbben az ajánlati tárgyalást megelőző napon vagyis f. évi július hó 19-én déli 12 óráig készpénzben vagy óvadék-képes értékpapirokban a m. kir. államvasutak főpénztárána létéendő.

Budapest, 1904. július hó.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

20.273/1. szám.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-bálparti üzletvezetősége a Rakos rendezőpályaudvari olaj-gázgyár céljaira, az 1904. évi augusztus hó 15-től 1905. évi augusztus hó 15-ig terjedő egy éven át, esetleg kedvező árak elérése esetén az 1907. évi augusztus hó 15-ig terjedő 3 éven át, olajgáz-fejlesztéshez szükséges szabványos Tinsch féle megfelelően megmunkált öntött acél gázgörek szállítását biztosítani kívánván, arra ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A gázgörek évi szükséglete 65 darab. A szállításra vonatkozó részletes módzatokat magában foglaló ajánlati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál, a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságánál, valamint az országos iparegyesületnél megtekinthető, az üzletvezetőség általános osztályában (Teréz-körut 62. I. em. 8. ajtó) pedig megszerelhető.

A pályázati feltételek kiegészítő részét képező 122201/96. sz. általános anyagszállítási feltételek a m. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránál szerezhetők meg. A szabályszerűen kiállított s ivenkint 1 koronás m. kir. okmány-bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve és a borítékon ezen felirással: „Ajánlat a 20273/904. számhoz” ellátva, legkésőbbben f. évi július hó 30-án déli 12 óráig üzletvezetőségünkönél (Teréz-körut 62. szám I. em. 5. ajtó) adandók át, a bánatpénz pedig ugyanott a gyűjtőpénztárnál f. évi július hó 29-ig teendő le.

Budapest, 1904 július 1.

Az Üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Oicóság! Leftklimeretesség!

Saját érdekében hirdessen kizárólag **LEOPOLD GYULÁ** hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54.

Szakavatottági Pontosság!

Császárfürdő
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Elsőrangú kénes hévízi gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványvizusodákkal, kő- és kádfürdővel.
200 kényelmes lakosztóval.
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKERESEBB
a KRIEGNER-féle
REPARATOR
1 üveg 2 koronra, kis üveg 1 kor.
Főraktár: **KORONA - GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐSE!
ELŐZÉKENYSÉG!

SZERENŐSE-NAPTÁR
INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA
BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.
a magy. kir. azab. osztálysorsjáték főelárúító helye.
110,000 sorsjegy, 55,000 nyer. — Nyeremények összege 14.459,000 korona.

A Kisbirtokosok
Országos Földhitelintézete
BUDAPEST, V. GÉZA-UTCA 2.
300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevél-kölcsönöket, melyek után
Kisbirtokosok: 2% levonással:
50 évm a tőke ért. 5.00%
40 5.50%
30 6.00%
20 6.50%
10 7.00%
2% levonással:
50 évm a tőke ért. 5.00%
40 5.50%
30 6.00%
20 6.50%
10 7.00%
Szertandó járuléka a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÓTEL PARIS SZÁJLODA
SZAJLÓDA: SIMON PÁL.
BUDAPEST, VI. VÁCZI-KÖRUT 25. SZ.
100 szoba 2-20 k-tól fejlebb kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdő, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON
IROGÉP
ÚJ MODELLE
megjelent!
PROSPEKTUST KÜLD
GLOGOWSKIKÉ
BUDAPEST
ANDRÁSSY-UT 12.

LEGKÖRLETESEBB
FEJLŐDÖTTÁRTALAN

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a **CZERNY-féle**
Tanningene
HAJFESTŐ-SZERREL.

Vidékiek kedvence találkozó helye
KLIVÉNYI FERENCZ
vendéglős elsőrangú étterem
Budapest, VI. Andrásy-út 39.
Kihívó magyar konyha, valódi tiszta borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedüli kimerése.

Asz egyedül létező valódi angol
SZÉPÍTŐSZER
a Balassa-féle valódi angol
mely azonnal eltávolít minden szeptől, májfoltot, pattanást, mitesert stb. és az arcnak üdöséget, hatátságot kölcsönöz.
Hőlygeknek nélkülözhetetlen!
Egy üveg ára 2-4 k, hozzá agorka-szappan 1-2 k, pader 2-4 k.
Postai szétküldés naponta.
Főszékhely: **Balassa Kornél**
gyógyszertára: Budapest — Erzsébetfalva.

VÉRGYÓGYÍTÁS
A legkisebbszöggyódmód: asthma, szív-, gyomor-, légsz. és bőrbaj, székékes, emezavar stb. ellen.
Megalapítója és egyedüli képviselője:
D. KOVÁCS J. Ióvárosi orvos
BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRUT 18. SZ. L. EM.

Versenyen kívül olcsó árak!
Elsőrangú angol és francia
női ruha-kelme-különlegességek áruháza
LEON és OLAI
Kossuth Lajos-utca 4.
Budapest, IV. sz. ország minden részébe
Mintákat az ország minden részébe
ingyen és bérmentve
küldenek

OSERS és BAUER
MOTORGYÁR
BUDAPEST V. Lipót-körút 7.
Benzin- és petrolin-motorok
Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.
Készlettel berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kezélendő üzleti feltételek.

BÉCS
Dreinerstrasse 79-85.
Benzin- és petrolin-lokomobilok

101.443/904. számhoz. M. kir. államvasutak.
Pályázati hirdetmény.
A magyar királyi államvasutak igazgatósága a jövő 1905 év első felében szükséges ön szállítási biztositást óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.
Az ajánlatok legkésőbb **foló évi augusztus hó 11-ének déli 12 óráig** betérjesztendők, a banatpénz pedig foló évi augusztus hó 10-én déli 12 óráig beküldendő.
A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén az általános és különleges szállítási feltételek a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztálynál (Budapest, VI. Andrásy-ut 73. sz.) megtekinthetők.
Budapest, 1904. évi július hóban.
(3-3) Az igazgatóság.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

45532. sz. 1904. Magy. kir. államvasutak.
Pályázati hirdetmény.
A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1905. évben, esetleg 1905-1907. évben szükséges fémmű anyagok szállításának biztositását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.
Az ajánlatok legkésőbb **foló évi július hó 28. napján déli 12 óráig** betérjesztendők, a banatpénz pedig foló évi július hó 27-én déli 12 óráig beküldendő.
A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, valamint a szükséges mennyiségeket feltüntető kimutatásokat, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a m. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Bpest, Andrásy-ut 73.) megtekinthetők.
Budapest, 1904. június hóban.
Az igazgatóság.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

Novák J. C., Nagybecskerek.

••••• Legjobb kerékpárok. •••••

••••• Javitó műhely. •••••

Csak elsőrendű kerékpárokat tartok raktáron, melyek a világgiacon és szakemberek által legjobb minőségűeknek elismertettek.
„Waffenrad“, „Dürkopp“
„Noricum“
(lánc nélküli kitűnő minőség.)
Mindezen gépek szabadfutóul is berendezhetők.
Motoros kerékpárok és automobilok is kaphatók.

245-22.19

Hölgyek részére nélkülözhetetlen.

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkittűnőbb és legbiztosabb a veytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan

FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

Törvényesen védve.

Ezen világhírű arckenőcs pár nap alatt eltávolít szeptől, májfoltot, pattanást, bórakát (Miteser) és minden más bőrbajt. Kismintja a rancokat, redőket, himlőhelyeket és az arcot fehérre, simává és üdűvé varázsolja.

Ára: kis tégely 1 kor., nagy tégely 2 kor., Margit hölgypor 1.20 fillér., Margit szappan 70 fillér., Margit fogpép (Zahnpaste) 1 kor., Margit areviz 1 kor.

Postán utárvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész, ARAD.

Kapható minden gyógyszerertárban, drogériában és illatszertárban.
Főraktár Nagybecskereken:
Benkovich Mihály,
Kellner József,
Wantoch Zsigmond,
Jakobi Armin
gyógyszertárakban.

Hamisítók bíróság üldözöttek

Legjobb szepítő szer.

(202/a-5.5)

Sok pénz!

400 koronáig kereshetnek minden rangu egyének havonként, rizikó nélkül mellékkereset gyanant. Bővebbet „A. B. 34.“ alatt Annoncen-Bureau des „Merkur“ Stuttgart, Schwabstrasse.

(385-52.30)

SCHICHT-SZAPPAN

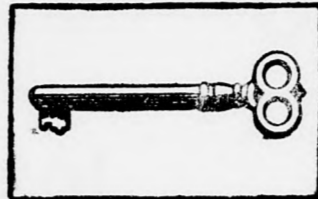
VÉDJEGYEK:

„SZARVAS“

vagy

„KULCS“

a legjobb, legkiadósabb és azért a legolesóbb szappan. Minden kártékony vegyiülettől teljesen ment.

Mindenütt kapható!

A bevásárlásnál különösen ügyeljen arra, hogy minden darab szappan a „SCHICHT“ névvel és a fent látható védjegyek egyikével legyen ellátva.

418-34.7

Meghívó

a „törökbecse—aracsi segély- és hitel-szövetkezet“ 1904. évi július hó 31-én délután 2 órakor a törökbecsei község-háza nagytermében megtartandó

II. rendkívüli közgyűlésére

A tanácskozás tárgyai:

1. Az üresedésben levő igazgatói állás betöltése.
2. Az alapszabályok a), b), c), d) és e) pontjainak kihagyás, a 23., 30., 33., 35., 36. és 47 § ok módosítása.
3. Indítványok, melyek 14 nappal előbb az igazgatóságnak írásban benyújtandók.

535-1.1

Az igazgatóság.

Essenciákat

szállítok, liqueure-ök, pálinkák, mindenféle szeszes italok és ecet kifogástalan gyártására felülmúlhatatlan minőségben.

Rendkívüli megalkarítás, mesés eredmény. Megbízható különlegességi recipék.

Árjegyzékek és prospektusok ingyen és bérmentve.

Pollak Karoly Fülöp

essencia-gyár. Prag. (249-20.19)

Ügyes és megbízható ügynökök kerestetnek.

Ki szeretne

finom, tiszta, szeplőnélküli rózsás aroot, lágy, üde aroobort? Az mosakodjék naponta az általánosan ismert orvosi

Bergmann-féle Liliomtejszappannal

(Védjegy: Két bányász.)

Bergmann & Co gyárából Dresden és Tetschen a/E. Raktáron Nagybecskereken (80 fillér darabja): Basch Ernő, Benkovich Mihály, Jacobi Hermann gyógyszerártaiban. 433a-30.7

Kitünő zongorákat

csakis elsőrendű gyárosoktól tartok állandóan raktáron.

Olcsó árak
= részletfizetésre is.

Régi zongorákat ujjakkal cserélek fel elvállalok mindenemű javítást, hangolást stb. stb.

Weisser Adon,

orgona-építő és zongora-hangoló. Nagybecskerek, Gizella-part 6. szám. (451-12.6)

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

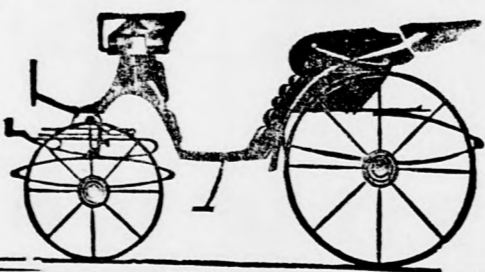
Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszerűen veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

F05-x.57

Mindennemű kocsikat (hintó, homokfutó, halotti s más egyebűt) készítek a legujabb mód szerint, valamint javítok olesón és gyorsan, szintegy jutányosan eserelek be óeskat = ujjak fejében, =

E szakmába vágó kovács, bognár és nyerges munkát szintén elvállalok.

Versenyképesség!

AMEND FERENC kocsigyártó

NAGYBECSKEREN, Aradacsi-ut, a régi kórházzal szemben

(8-40.29)

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

3375. kg. szám. 1904

534-3.3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m kir. miniszterium 1904. évi 40270/II. 1904. sz alatt kelt rendeletével a rudolfs-gnádi ármentesítő és belvizlecsapoló társulat főcsatornája részére Perlasz község határában elfoglalt földterületekre nézve a kisajátítási eljárást elrendelvé, a tárgyalás folyó évi augusztus hó 23-án délelőtt 10 órakor Perlasz községében a (község-házánál) fog megtartatni.

Felhívtnak tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdmileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz összeírás 1-1 példánya Perlasz község-házánál 15 napi közzemlére kitétetett.

Kelt Torontálvármegye közigazgatási bizottságának Nagybecskereken, 1904 évi július hó 11-en tartott rendes havi üléséből.

Torontálvármegyei közigazgatási bizottság.

Dr. Dellimanics,
főispán.

120.375-II.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Keletnémet-magyar vasuti kötelék.

Díjtételek helyesbítése.

Folyó évi szeptember 1-től való érvénnyel a torontáli helyi érdekű vasut Mődös állomásáról a II. rész 1. füzet 5. számú kivételes díjszabásában (leölt baromfi és vad, mint gyorsáru) foglalt díjtételek 100 kg. kint 10 pfenniggel; a 6. számú kivételes díjszabásban (tojás) foglalt díjtételek 100 kg. kint 2 pfenniggel felemelve nyernek alkalmazást.

Budapest, 1904. július hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága egyben a reszes vasutak nevében.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

A párdányi főszolgabírótól.

2353/904. ki. szám.

536-2.1

Pályázati hirdetmény.

Alólírott hatóság ezennel közhírré teszi, hogy az ujonnan létesített Dinyás községi segédjegyzői állás, mely 600 kor. fizetés, 72 kor. utáltalány és anyakönyvvezetői helyettesi kinevezése esetén 120 kor. tiszteletdíj évi javadalmazással van egybekötve, választás utján lesz betöltve.

Felhívtnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtanak, miszerint képetésüket igazoló kérvényüket alólírott hatósághoz f. évi július hó 25-éig annál inkább nyujtsák be, mert a később érkező kérvények nem lesznek figyelembe véve.

A választási határidő f. évi július hó 30-ának d. e. 10 órájára tűzetik ki Dinyás község-házához.

Párdány, 1904. évi július hó 2-án

Torontálmegye párdányi Járás
főszolgabírói hivatala.

Helybeli vállalat keres augusztus 15-én, esetleg augusztus 1-én való belépésre kezdőfizetéssel erettséigzett

irodai = gyakornokot,

ki a magyar és német nyelvet szóban és írásban bírja.

Ajánlatokat a „Torontál“ kiadó-hivatala „C. 30.“ jelige alatt továbbít.

(537-x.1)

Szer
Zár
hová
Pleitz
Nagybec
hová
sek
astkoz
Nag
(
aszály
legkivá
tagadn
lanos
nyert
egész
Hederv
szállta
gel, ré
nak is
viták s
selőhá
az orsz
Az
mindez
hogy a
hámoz
Gr
mely b
a teljes
Gróf T
minek
közlebb
a kére
semmit
nem ka
Ap
az a ki
igen n
közgaz
politika
pontból
pontbó
hozni a
Tagadta
tás oly
nem tel
tekinten
nem a
időzik E
vari mé
egész se
A „T
Sir.
Szom
Zizeg
Bus
Arra
Lelk
Néz
Kör
Bele
Az U
- S
Elsi
Azot
dogabb te
Rit
ment fér
egymásn
már erre
Csak
legalább i
a templon
pedig nag
Dodónak.
De
siettek me
lakomát.
rózsákkal